

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.036/2024/6.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Zeke Ügyvédi Iroda Cím5; eljáró ügyvéd: dr. Zeke László) által képviselt Felperes Cím2 alatti lakos felperesnek, dr. Mohácsi Ügyvédi Iroda (Cím7; eljáró ügyvéd: dr. Mohácsi Ferenc) által képviselt Alperes Cím1. szám alatti székhelyű alperes ellen, illetménypótlék megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 13.M.70.116/2023/20. számú ítélete ellen a felperes által 22. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja és az alperes perköltségfizetési kötelezettségét 373 380 (háromszázhetvenháromezer-háromszáznolcvan) forintra felemeli, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 34 346 (harmincnégyezer-háromszáznegyvenhat) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 22 246 (huszonkettőezer-kettőszáznegyvenhat) forint feljegyzett fellebbezési illeték és 5000 (ötezer) forint feljegyzett csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés szempontjából lényeges tényállás szerint a felperes közalkalmazotti jogviszonyban állt az alperesnél, pedagógus munkakörben. Az előre közölt munkaidő-beosztáshoz képest az alperes 2021. szeptember 7. és 2022. december 15. között összesen 42 tanóra vonatkozásában rendelt el az adott napi

munkaidő kezdetét megelőző 96 órán belül eseti helyettesítést a felperesnek. A felperes valamennyi helyettesítést teljesítette, az alperes azonban azért a felperesnek pótlékot nem fizetett.

[2] A felperes jogi képviselő útján benyújtott módosított keresetében 33 337 forint illetménypótlék és annak késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[3] Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 26 418 forint illetménypótlékot és annak 2023. március 25-től a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, továbbá 100 000 forint és 27 000 forint áfa perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az eljárás során meg nem fizetett 15 000 forint illeték az állam terhén marad.

[5] A per főtárgyát illetően megállapította, hogy az alperes nem tartotta be a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 97. § (5) bekezdésében foglaltakat azáltal, hogy a felperes által megjelölt alkalmakkor 96 órán belül utasította a felperest eseti helyettesítésre, azaz 96 órán belül változtatta meg a munkaidő-beosztását. Az így ledolgozott órák az Mt. 107. § a) pontja alapján rendkívüli munkaidőnek minősültek, ebből következően az Mt. 143. § (1) bekezdése és (2) bekezdés a) pontja értelmében az illetménypótlék megillette.

[6] A perköltségviselés kapcsán hozott döntés indoklásaként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy a felperes 76%-ban, míg az alperes 24%-ban lett pernyertes, melyre tekintettel a nagyobb részben pervesztes alperest kötelezte a felperes arányos perköltségének megfizetésére. A pernyertes felperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján a csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján 14 munkaóra figyelembevételével 420 000 forintot számított fel, melynek 76%-a 319 200 forint, míg az alperes a Rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján 10 000 forintban, aminek 24%-a 2400 forint.

[7] Az elsőfokú bíróság, figyelemmel az irányadó ár- és értékviszonyokra, a megbízási szerződésben kikötött nettó 30 000 forintos óradíjat nem, azonban a megjelölt 14 óra munkavégzést eltúlzottnak találta. Kifejtette, hogy az alperes előadásával szemben a megbízási szerződés alapján a felperes jogi képviselője által érvényesített 30 000 forint óradíj önmagában nem tekinthető eltúlzott mértékűnek, figyelemmel az ár- és értékviszonyokra,

valamint a felperes jogi képviselője által szerkesztett beadványokra és a tárgyalásokon történt megjelenésére. Ugyanakkor a munkaórák felszámított száma és ezáltal az igényelt díjazás mértéke eltúlzott volt, azt a törvényszék a részleges pernyertességre és a ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel a Rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte.

[8] Utalt arra, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint az ügyvédi munkadíjnak a ténylegesen elvégzett munkához kell igazodnia. A bíróságnak a mérlegelés során például figyelembe kell vennie az ügyvéd által szerkesztett beadványok mennyiségét, azok munkaigényességét, továbbá azt, hogy a perben kitűzött tárgyalás(ok)on a jogi képviselő megjelent-e, a határidőket betartotta-e (Kúria Pfv.II.20.887/2023/6., BH1993.52., Kúria Pfv.III.21.045/2022/5.). A bíróság a pernyertes fél részére járó perköltség megállapítása során mérlegeli, hogy a felszámított összeg ténylegesen milyen mennyiségű, terjedelmű munka esetében fizetendő, a kifejtett munkával arányban állónak tekinthető-e (Kúria Kpkf.III.39.073/2022/2.). A Rendelet 2. § (2) bekezdése szerint a mérték tekintetében a szabad megállapodás korláta, ami feljogosítja a bíróságot arra, hogy a kikötött ügyvédi munkadíjat kivételes esetben mérsékelje, amennyiben a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenység és az igényelt munkadíj között aránytalanság áll fent.

[9] Az elsőfokú bíróság ezt követően kitért arra, hogy a 34 595 forint pertárgyértékű eljárásban két perfelvételi és egy érdemi tárgyalást tartott, amely a felperest képviselő ügyvéd részéről – a megkezdett órákat számítva – összesen 3 óra jelenlétet igényelt. Az illetménypótlék érvényesítése szempontjából és a felperes tekintetében lényegében egyszerű megítélésű ügyben a felperest képviselő ügyvédnek mindösszesen a 13 oldalas keresetlevél, továbbá a válaszirat, a keresetváltoztatás, valamint egy iratcsatolás (Szombathelyi Törvényszék ítélete) és a perköltsége felszámítását tartalmazó beadvány szerkesztésével összefüggésben merült fel költsége. Rámutatott, hogy a keresetlevél és a keresetváltoztatás oldalakon keresztül csak a helyettesítések időpontjait sorolta fel táblázat-szerűen (a keresetváltoztatás pedig olyan mértékben volt pontatlan, hogy a megváltoztatott kereset ellenére sem a kamatfizetés kezdő időpontját, sem a pertárgy értékét nem tartalmazta helyesen). Mindezeket meghaladóan a jórészt jogszabálysöveget és a hivatkozott bírósági döntéseket idéző beadványok elkészítésével – még az ügyféllel való és egyébként az elvállalt megbízás szerződésszerű teljesítéséhez szükségképpen kapcsolódó konzultációt is beszámítva – nem merült fel, nem merülhetett fel olyan mértékű képviseleti tevékenység, amely a felek által az ügyvédi megbízási szerződésben rögzített 30 000 forint/óradíj alapulvételével 14 munkaórának megfelelő 420 000 forint összegű díjazással lenne arányos. Kiemelte, hogy a felperes a törvényi kötelezettsége ellenére [Pp. 81. § (2) bekezdés] az általa felszámított perköltség összegét megfelelően nem is igazolta, mivel a felszámítás során nem jelölte meg a felmerülés lényeges körülményeit, és a felszámítással egyidejűleg az összeget okirattal (számlákkal, azok megfizetését dokumentáló bizonylatokkal) nem igazolta. A perköltsége felmerülésének vonatkozásában az ügyvédi megbízási szerződésben foglaltaktól eltérően a teljesítés igazolásáról tételes kimutatást (amely „ötperces minimum időtartammal kimutatja a megbízás során elvégzett tevékenységet”) nem is nyújtott be.

[10] Az indokolás szerint az általános forgalmi adóval együtt mindösszesen 127 000 forintban megállapított munkadíj meghatározása során nem kizárólag a benyújtott iratok terjedelmére volt figyelemmel, hanem a képviselet szerződésszerű ellátásához szükséges

egyéb időre is (a megbízó felperessel történő egyeztetés, a releváns adatok összegyűjtése, az alperes ellenkérelmének tanulmányozása és ez alapján a szakmai álláspont kialakítása).

[11] Az ítélettel szemben annak kizárólag a felperes javára megítélt ügyvédi képviselettel felmerült perköltségben marasztaló részét illetően a felperes fellebbezést, az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

[12] A felperes fellebbezésében az ítélet megváltoztatását és az alperesnek 405 080 forint perköltség megfizetésére kötelezését kérte azzal, hogy az ítéltábla kötelezze az alperest – áfával együtt – 76 200 forint másodfokú perköltség megfizetésére is.

[13] Álláspontja szerint a 30 000 forint/óra ügyvédi munkadíj elfogadása a jogszabályoknak és a kialakult bírói gyakorlatnak megfelel. Nem értett egyet ugyanakkor az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a kifejtett ügyvédi tevékenységgel a 14 munkaóra nem áll arányban, mert több azonos tárgyú per van folyamatban. Bármelyik ügyvéd már elvégzett munkája, bármely perében tett nyilatkozata ugyanis, amelyet a praxisa által jellemzően vitt perekben megtett bagatellizálható lenne, mert korábban már pl. orvosi műhiba perekben, szavatossági perekben, vagy éppen személyiségi jogi perekben stb. olyan nyilatkozatot tett, amelyekben a korábban már kimunkált jogalap megjelölést, jogi érvelést, precedens hivatkozásokat, illetékességi érvelést stb. már alkalmazta. Kiemelte, hogy az adott típusú per eddig csekély előzménnyel bírt, jellemzően a pedagógusok ezt az igényt nem érvényesítették, tehát a követelés kimunkálásában korábban bevett rutinszerű eljárásra nem lehetett hagyatkozni, ellenben szükséges volt jogi szakértőkkel konzultálni, felvenni a kapcsolatot az érdekképviselőkkel, egyeztetni a párhuzamos perekben eljáró szakszervezeti képviselőkkel.

[14] Sérelmezte azt a megállapítást is, hogy az azonos tárgyú perek, lényegében azonos tartalmú keresetleveleket, jogállításokat vonnak magukkal. Előadta, ha el is fogadná, hogy a lényegét tekintve azonos tartalmú keresetek előterjesztésénél az ismételten felhasznált iratminták alapján kevesebb munkát jelent a már korábban használt minta felhasználása, akkor is magyarázatra, indoklásra szorulna, hogy az első „iratminta” elkészítése miért vett az elsőfokú bíróság szerint kevesebb időt igénybe, mint a többi beadvány. Az első „iratminta” elkészítése nem vehetett kevesebb időt igénybe, hiszen azt nem volt honnan másolni, azt meg kellett szerkeszteni, ki kellett találni. Az elsőfokú bíróság ítéletének rövid indokolása nem terjed ki arra, hogy a jelen perben elkészített iratok vajon „eredetiek-e”, avagy csak „másoltak”, s ha utóbbiak, akkor melyik perben használt (és a ténylegesen elvégzett munkával arányosan már egyszer díjazott) iratminta másolása miatt tekinthető lényegesen rövidebbnek a munkaráfordítás ideje. Önmagában az, hogy lehetséges az iratok egy részének másolása, nem feltételezhető, hogy az összes perben az összes irat másolat lenne, hiszen másolni csak valamiről lehetséges, „a semmiből nem keletkezhet másolat”.

[15] Álláspontja szerint iratellenes az elsőfokú bíróságnak a megállapítása, hogy mivel a sorozatperekben a tevékenységek fedik egymást, nem igényelnek különösebb egyedi felkészülést, nagyobb munkaterhet. Állította, hogy a Debreceni Törvényszék előtt folyamatban lévő perek sok tekintetben különbözőek. Az alperes a szakszerű helyettesítés tárgyában másképpen érvel a tanítók, mint a felsős tanárok esetében. Egyes felperesek hiánytalanul rendelkeznek az alperes helyettesítést elrendelő e-mail üzeneteivel, másoknak csak részben állnak rendelkezésre, van, akinek egyáltalán nem. Egyes perekben a keresetet módosítani kellett, és bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozni, továbbá a felperesek alapilletménye, illetve annak változási időpontja eltérő, így az illetménypótlék mértéke is különböző. Eltérőek a helyettesítési időpontok azok „szakszerűsége”, az, hogy óráösszevonás során teljesítették-e. A felperesek nem egy iskolában dolgoznak, így az alperesi védekezés, az igazgatók által tett nyilatkozatok sincsenek teljesen szinkronban. A perekre való egyedi felkészülés mindezekből következően nem merül ki a peres irat blanketták mechanikus másolásában. A legtöbb eltérés természetesen a három évre visszamenőlegesen vizsgált helyettesítések darabszámában, időpontjában és az illetménypótlékok összegzésében adódott, ami minden felperes esetében más volt (önmagában ennek a tételnek a kimunkálása, feltüntetése a keresetekben, ezek összegzése, ellenőrzése a valóságban a felszámítottnál több órát vett igénybe).

[16] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság indokolása konkrétumok nélkül, általánosító jelleggel – az ítélet indokolási kötelezettségét lényegében megsértve – nyilatkozott arról, hogy ő valótlanul jelölte meg a per vitéléhez szükséges munkaterhet. Ezzel ellentétben a perben is tételesen megjelölte azokat a tevékenységeket, amelyek igazolják az elvégzett munka szükségességét, s amelyeket az alperesnek érdemben és tételesen kellett volna vitatnia ahhoz, hogy a bíróság – azt az álláspontot elfogadva – csökkenthesse az elszámolható órák számát.

[17] Ebben a körben hivatkozott arra, hogy a Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú határozata szerint a perben eljáró bíróságnak a Rendelet szerinti aránytalansági vizsgálatnak eleget kell tennie és erre vonatkozóan részletes indokolást kell előterjesztenie, mert egyébként sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való alkotmányos alapjoga a feleknek. A Kúria szerint kivételes lehetőség az aránytalanság alapján történő csökkentés, ami szűken értelmezendő, mert annak kiterjesztő értelmezése (és önkényes alkalmazása) a szerződés tartalmának szabad meghatározása alkotmányos alapelvvel ütközne. A bíróságok kötelesek objektív szempontokat vizsgálni az ügyvédi munkadíj megállapítása során (részt vett-e az ügyvéd valamennyi tárgyaláson, határidőben adta-e be beadványait, reagált-e a másik fél beadványaira), viszont a bíróságnak tartalmi értékelésre nincs lehetősége.

[18] A perköltség megítélésének alapja ezért nem szűkíthető le a bíróságon töltött időtartamra, illetve olyan szubjektív érvekre, mint az például, hogy „egyszerű megítélésű ügy”, vagy „mindösszesen valahány oldal keresetlevél előterjesztése volt az ellátandó feladat” ([31] bekezdés). Nem fogadta el azt az érvelést sem, hogy a felperes „jórészt jogszabálysöveget és a hivatkozott bírósági döntéseket idézett a beadványokban” ([32] bekezdés), ugyanis ez az érvelés is a Kúria által tilalmazott szubjektív minősítés és egyébként a jogi képviselő feladata a bíróság előtti érvelés során a jogszabálysövegekre, bírósági döntésekre való hivatkozás. Kérte, hogy az ítéltábla ezeknek a szempontoknak eleget téve

vizsgálja meg, hogy az elsőfokú bíróság pársoros indokolása a Pp. szövegéből és szelleméből eredő elvárásoknak megfelelően, kellő alapossággal értékelte-e azokat a szempontokat, amelyeket a fellebbezésben az indokolási kötelezettség körében értékelendő tételeknek tart.

[19] Iratellenesnek tartotta az elsőfokú bíróság megalapozatlan, sommás megállapítását, miszerint a felperesi képviselő „nem jelölte meg a felmerülés lényeges követelményeit” és annak ellenére, hogy az elsőfokú ítélet is tartalmazza, hogy a per időtartamát az ügyvédnek a felperes érdekében végzett, a perre összefüggő egyéb tevékenységét is figyelembe kell venni, nem kizárólag a benyújtott iratokra volt tekintettel ([33] bekezdés), de maga az elsőfokú ítélet ezt egyáltalán nem tartalmazza.

[20] Kérte, hogy az ítéltábla legyen figyelemmel azokra a körülményekre, hogy a keresetindítás előfeltétele az ügyvédi megbízási jogviszony, amihez kapcsolódóan tájékoztatni kell a felpereseket (mindet külön-külön) arról, hogy miben áll a per, mi a megbízás tartama, milyen feladatok várnak a felperesre, mi a per menete, mi a várható bizonyítási teher. Egyeztetni kell a megbízási szerződés tartalmát az ehhez kapcsolódó díjmegállapodással, tényvázlattal együtt, valamint a meghatalmazás tartalmát. Mindent felperest külön kell JÜB-ölni, személyi okmányait ellenőrizni, be kell szerezni a felperes kinevezési okmányait, bérpapírjait, a KRÉTA rendszer szerinti dokumentációt és ez alapján kell egyedi jelleggel az alapilletmény változásaihoz időrendben igazodó óradíjakat meghatározni, és a számításokat elvégezni a kereset beérkezését megérkezését megelőző három év teljes időtartamára. Minden felperessel a keresetindítást megelőzően konzultálni kell, a keresetlevelet és annak mellékleteit érkeztetni kell az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint a bíróságra, minden felperes esetében külön-külön. Kérte annak meghatározását, hogy mi az és mennyiben, ami nem valós időráfordítás, és mindez a feladat a díjigényben megjelölt időtartamon belül „gyorsabban” hajtható végre, illetve a kimutatás szerint aránytalan, mely tárgyaláson nem volt jelen, mely tárgyaláson kimutatott megkezdett óra időtartam nem felel meg a jegyzőkönyvben rögzített időtartamnak.

[21] Kérte annak tételes indokolását, hogy melyik alperesi beadványt nem kellett volna elolvasni, arra reagálni, melyik bírósági felhívásnak nem kellett volna eleget tenni, melyik beadvány esetében nem kell az ügyvédnek az ügyfelével, minden felperessel külön-külön konzultálni és melyik az a beadvány, amelyet a kötelező elektronikus kapcsolattartás rendszerében nem kellene letölteni, illetve a beadás esetén feltölteni a rendszerbe.

[22] A felperes a fellebbezésében úgy ítélte meg, hogy téves és a Kúria által meghatározott tilalomba ütközően önkényes az elsőfokú bíróságnak az a kiterjesztő értelmezése, miszerint a perköltség felszámításával kapcsolatban az ügyvédi titoktartás körébe eső ügyvédi megbízási szerződés részét képező díjmegállapodás csatolásán, illetve a megkezdett órák időtartamának kimutatásán túl a felperesnek bármiféle okiratszolgáltatási kötelezettség lenne a feltétele az ügyvédi munkadíj érvényesítésének. Az ügyvédi megbízási szerződést az ügyvédi titoktartásra való tekintettel nem csatolták, pusztán annak a felek megállapodása alapján bíróságra beadható „díjmegállapodás” mellékleteit. Ennek ötperces minimum időtartammal való megfogalmazása csak azt jelenti, hogy minden olyan

tevékenységet megkezdett óraként jogosult az ügyvéd kimutatni, ami meghaladja az 5 perc időtartamot.

[23] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében és a csatlakozó fellebbezésében kérte az ítélet perköltségre vonatkozó részének megváltoztatását akként, hogy az ítéltábla az ügyvédi óradíj mértékét 10 000 forint/óra összegben, a felhasznált munkaóra mértékét 5 órában állapítsa meg a felperes javára, áfa felszámításával.

[24] Vitatta mind a keresetlevélben felszámított munkaóra mértékét, mind a 30 000 forint összegű ügyvédi óradíj megállapítását. Álláspontja szerint a Pp. 82. § (1)-(3) bekezdése alapján a bíróságnak nem a felszámítással és az ahhoz csatolt okiratokkal egyező mértékben, hanem azok alapulvételével kell a perköltség összegét meghatározni. A felszámított perköltség összegét a bíróság mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, e körben figyelembe kell venni a Rendelet 3. § (6) bekezdése szerint az ügy bonyolultságát is. A jelen esetben a per jogi megítélése „végtelenül egyszerű” volt. Maga a felperes hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla Mf.31.248/2022/7. számú jogerős ítéletére, melynek megállapításai a felperesnek mind a keresetlevelében, mind a nyilatkozataiban megjelentek, valamint a Szombathelyi Törvényszék 2.M.70.017/2023/24. számú elsőfokú ítéletére is, melynek indokolásában kifejtett három kérdés – az Mt. 97. § (5) bekezdésének a pedagógusokra történő alkalmazása, szakszerű helyettesítés, óraösszevonás – képezhette csupán vita tárgyát a per során. Ezt meghaladóan a perben érdemi munka a felperes részéről legfeljebb annyi lehetett, hogy fel kellett sorolnia a rendelkezésére álló KRÉTA rendszerből az érvényesített időpontokat.

[25] Hivatkozott a Fővárosi Törvényszék M.70.150/2020/64. számú ítéletére, mely 10 000 forint, míg a jogerős ítélet szintén 10 000 forint perköltségben marasztalta az alperest, továbbá a felperes által becsatolt Szombathelyi Törvényszék 2.M.70.017/2023/24. számú ítéletére, mely perben a jelenleginél magasabb marasztalási összeg tekintetében a bíróság személyenként 80 000 forint összegű elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte az alperest.

[26] Nem általánosságban a 30 000 forint/óra ügyvédi díjat vitatta, hanem azt állította, hogy ezen összegű óradíj a perben jelentősen eltúlzott, az a felperes által megkapott összegnek a többszörösét teszi ki, ami nyilvánvalóan nem áll arányban a rendkívül egyszerű ügyben a ténylegesen elvégzett felperesi ügyvédi tevékenységgel. Az elsőfokú bíróságnak a konkrét perben kell megállapítania a megfizetendő perköltség összegét.

[27] Az alperessel szemben 22 teljesen megegyező tárgyú per van folyamatban az elsőfokú bíróság előtt, mely perekben 2 ügyvéd képviseli a felpereseket. Ezekben az ügyekben a keresetlevelek jogi indokolása azonos tartalmú, az összes beadvány teljesen egyforma, az ügy ezen túlmenően nem bonyolult jogi megítélésű, a kereset összecszerúségének meghatározása sokrétű számítási tevékenység elvégzését nem indokolta. A folyamatban lévő több hasonló per pertárgyértéke 11 000 és 150 000 forint között van, és

az alperes számára rendkívül méltánytalan helyzetet eredményezne, ha a felperes által felszámított összegű perköltséget kellene megfizetnie.

[28] Hivatkozott az egységes bírói gyakorlatra, mely szerint az ügyvédi munkadíjnak a pertárgy értékén kívül a ténylegesen elvégzett munkához kell igazodnia és az elvégzett tevékenységgel arányban állónak kell lennie (Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.814/2010/6. számú ítélet, Kúria Pfv.III.21.045/2022/5. számú ítélet). A bíróságnak a mérlegelés során figyelembe kell vennie az ügyvéd által szerkesztett beadványok mennyiségét, azok munkaigényességét, továbbá azt, hogy a perben kitűzött tárgyalásokon a jogi képviselő megjelent-e (BH.1993.52.). Szintén hivatkozott a Debreceni Törvényszék 3.Pf.20.909/2023/9. számú másodfokú ítéletére, melyet 11 194 718 forint iránti szerződésszegésből eredő követelés megfizetése tárgyában hoztak és két perfelvételi és egy érdemi tárgyaláson 11 óra jelenlét, valamint 6 beadvány megszerkesztéséért 600 000 forint perköltséget állapított meg, eltérően a csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján érvényesíteni kívánt összegtől.

[29] Hangsúlyozta, hogy ugyanezen tárgyban sorozatpercek vannak folyamatban ellene, melyről az ítéltáblának is hivatalos tudomása van, mivel többükben másodfokú eljárás van folyamatban. Az ezekben az ügyekben eljáró két felperesi jogi képviselő ugyanazért a munkáért egymástól teljesen eltérően kérte a perköltséget megállapítani. A jelen perben eljáró felperesi jogi képviselő egymástól eltérő összegű, és eltérő időtartamra igényelt indokolatlanul költséget. Ez is mutatja, hogy a perköltség iránti igény nem az elvégzett munkával arányosan került meghatározásra.

[30] Álláspontja szerint jelen perben – amellyel egyező jogalap tekintetében az ország különböző bíróságai előtt már több ítélet is született, amelyek a felperesi álláspontot látszottak alátámasztani –, nem lehet a pertárgyérték többszörösét és több százezer forint perköltséget megítélni, kizárólag csak mert 30 000 forint óradíjjal kellene számolni általánosságban.

[31] Egyetértett az ítélet indokolásával a tekintetben, hogy a felperesi jogi képviselő által megjelölt ügyvédi munkaóra szükséglet nem áll arányban a perbeli képviselet teljesítéséhez szükséges idővel.

[32] A Kúria Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítéletére utalva kiemelte, hogy a Kúria rámutatott arra, hogy az ügyvédi munkadíj az elvégzett munka ellenértéke, amelyet az ügyfél részben vagy egészben a jogi képviselőjének a per időtartama alatt már megfizetett. Tárgyi perekben azonban az ügyfelek nem fizettek ügyvédi munkadíjat a felperesi jogi képviselőnek, aki ezt a perben nem bizonyította, melyet igazol az is, hogy az ügyvédi díjazásról szóló okirat szerint a díjazás kizárólag számla ellenében lett volna esedékes, mely természetesen áfabefizetési kötelezettséget is jelent 8 napos teljesítési határidő mellett.

[33] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az alperes csatlakozó fellebbezésének elutasítását. Utalt arra, hogy az alperes a fellebbezési ellenkérelmében teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a Kúria precedensképes határozatát.

[34] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 367. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felperes ugyan kérte a tárgyalás tartását azonban a Pp. 376. § (3) bekezdés b) pontja szerint, mivel a fellebbezés a perköltség összegére vonatkozott, nem kell tárgyalást tartani.

[35] Az ítéltábla a felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint kizárólag a fellebbezés, a fellebbezési ellenkérelem és a csatlakozó fellebbezés korlátai között gyakorolta, így az alperest 26 418 forint illetménypótlék és annak kamatai megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést nem érintette. Az ítéltábla így csak azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a perköltség összegének megállapítása részében a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban áll-e.

[36] A felperes fellebbezése túlnyomórészt alapos, az alperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

[37] Az ítéltábla a fellebbezések elbírálása során abból indult ki, hogy az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint megbízás alapján folytatható, amely szerződés az Üttv. a 28. § (1) bekezdése alapján szabad megállapodás tárgya, csakúgy mint az Üttv. 30. § (1) bekezdése alapján az ügyvédi megbízási díj mértéke, összhangban a vonatkozó polgári jogi alapelvekkel. Erre figyelemmel ennek konkrét mértékét a piaci viszonyok és sok más egyéb speciális, egyedi körülmény határozza meg (ügy bonyolultsága, ügyfél teljesítőképessége stb.).

[38] A fél a peres eljárásban a perköltsége megtérítését – mely a joga perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült – a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján annak felszámításával kérheti. Ez a perköltség magában foglalja a jogi képviselő közreműködésével felmerült kiadásokat, ami a Rendelet alapján érvényesíthető. Ez lehetséges a megbízási szerződésben kikötöttek szerint (Rendelet 2. §), vagy a pertárgyérték, illetve a meg nem határozható pertárgyértékű ügyekben a kifejtett tevékenység alapulvételével (Rendelet 3. §).

[39] A perbeli esetben a pernyertes felperes az ügyvédjével kötött megbízási szerződésben megállapított óradíjon alapuló elszámolás szerint számította fel a perköltsége összegét, ezért a bíróságnak is ebből kellett kiindulnia.

[40] A Rendelet 2. § (1) bekezdése nem határozza meg a felszámítható ügyvédi munkadíj mértékét, de az arra vonatkozó, már ismertetett háttérszabályból egyértelműen az következik, hogy az szabad megállapodás tárgya. Ennek a szabad megállapodásnak azonban a Rendelet 2. § (2) bekezdése állít korlátot akkor, amikor feljogosítja a bíróságot – akkor is, ha az ellenérdekű fél azt nem vitatja – a kikötött ügyvédi munkadíj kivételes esetben történő mérséklésére. E jogszabályhely kimondja, hogy az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

[41] Ennek a rendelkezésnek a helyes értelmezése érdekében adott egyértelmű útmutatást a felperes által is hivatkozott, a Kúria a precedensértékű Pfv.II.20.887/2023/6. számú ítéletében, amikor annak [41] bekezdésében rögzítette, hogy a szerződésben megállapított munkadíj bíróság általi mérséklése a szerződés tartalmának szabad meghatározása alapelveivel szemben kivételes és ebből adódóan szűken értelmezendő. Az óradíj mértékére legfeljebb akkor terjedhet ki, ha a piaci viszonyokkal és a józan ésszel (Alaptörvény 28. cikk) nyilvánvalóan ellentétes, kirívóan eltúlzott mértékű.

[42] Az ítéltábla nem értett egyet ezért azzal az alperesi csatlakozó fellebbezésben foglalt érveléssel, mely szerint a szerződésben kikötött óradíjjal szemben annak alacsonyabb mértékű, 10 000 forint/óra munkadíjjal való megállapítása lenne indokolt, hiszen a jelenlegi ár- és értékviszonyok mellett a felperes által érvényesített óradíj nem eltúlzott. Az ítéltábla bírói gyakorlatként hivatkozik a Győri Ítéltábla Mf.30.051/2020. számú döntésére, ahol 22 500 forint/óra ügyvédi munkadíjat tartottak elfogadhatónak, míg a Fővárosi Ítéltábla a Gf.40.043/2021/11. számú döntésében megállapította, hogy a piaci viszonyok között nem eltúlzott a 30 000 forint + áfa ügyvédi munkadíj 1 órára számítva.

[43] Tévesen hivatkozott az alperes arra is, hogy a per tárgyának értéke az adott esetben meghatározó lehet, hiszen a Rendelet 2018. január 1. napjától hatályos 2. § (2) bekezdése az erre utaló rendelkezést már nem tartalmazza, így nincs jelentősége annak, hogy a 30 000 forintos óradíj alkalmazásával a perköltség jelentősen meghaladja a felperes számára megítélt főkövetelést.

[44] Ez az óradíj az alperesi érveléssel ellentétben akkor sem mérsékelhető, ha több hasonló, ugyanolyan jogi megítélésű per van folyamatban ugyanazon a bíróságon, és a per fő tárgyát illetően korábban született jogerős ítéletek alapulvételével, azok jogi indokolására hivatkozással nyújtotta be a felperes a keresetet, továbbá akkor sem, ha az alperes szerint az ügy egyszerű megítélésű. Az ügyvédi megbízási szerződéses szabadságnak az elvét sértené annak a fellebbezési megközelítésnek a megengedése, hogy az „egyszerűbb” ügyben alacsonyabb mértékű, míg a „bonyolultabb” ügyben magasabb összegű óradíj lenne csak felszámítható.

[45] Mindezek alapján az alperes által hivatkozott Szombathelyi Törvényszék ítélete, melyben a mérlegelés szempontjai a Kúria iránymutató döntésével szemben még nem jelennek meg, és a Fővárosi Törvényszék határozata, az abban megállapított méltánytalanul alacsony, 10 000 forintos perköltség miatt – amelyek egyebekben nem precedensértékűek – nem lehetnek irányadók.

[46] Az alperes a csatlakozó fellebbezésében öt munkaórán elismerte a felperesi képviselő tevékenységét, míg a felperes a fellebbezésében azt az általa felszámított 14 munkaórán kérte megállapítani. Az ítéltábla pedig túlnyomórészt egyetértett a felperessel a fellebbezésében részletezett befektetett munkaórák számát, a perben kifejtett ügyvédi tevékenység időszükségletét érintően.

[47] A már hivatkozott precedensértékű ítéletében a Kúria hangsúlyozta ([45] bekezdés), hogy a bíróságnak a perköltség mérséklése körében végzett aránytalansági vizsgálata az ügyvéd munkájának tartalmi megítélésére nem terjedhet ki. Ugyancsak e pontban rögzíti a Kúria, hogy a tényleges tevékenység arányossága szempontjából nem vizsgálható, hogy az ügyvéd beadványai milyen terjedelműek (ez ugyanis a beadványok oldalszámához kötné a költségigényt). Emiatt az aránytalansági vizsgálatnál számtalan más, egyéb körülményt lehet csak értékelni (ugyanolyan vagy hasonló ügyek intézése, azokban hozott ítéletek jogi indokolásának ismerete, eljárás időtartama, perrel összefüggő egyéb tevékenység stb.).

[48] A Kúria mindemellett rámutatott arra is ([47] bekezdés), hogy az óradíjon alapuló elszámolás szerinti munkadíj arányosságának vizsgálata nem szűkíthető le a bíróságon töltött időtartamra és nem jelentheti azt, hogy a bíróság véleménye szerint egy perirat elkészítése mennyi időt vesz igénybe (milyen gyorsan írható meg), mivel az tartalmazza a felkészülést, az ügyféllel folytatott, általában többszöri egyeztetést és kommunikációt. Figyelembe kell venni, hogy esetenként az ügyvéd lényegesen több időt is fordíthat a perirat előkészítésére, az ügyféllel való kommunikációra, mint magának a konkrét periratnak a megírására.

[49] Mindezeknek a jelen konkrét ügyre vonatkoztatása eredményeképpen az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felperest megillető perköltség mértékének megállapítása során a megjelölt valamennyi körülményt kellett összevetni a felperes által támasztott perköltségigény mértékével.

[50] Az ítéltábla megállapítása szerint a felperes a per során a Pp. 81.§ (2) bekezdésének megfelelően számította fel az igényelt költségét, a felmerülésének lényeges körülményeit megjelölte és a csatolt megbízási szerződés a kikötött és a felperes által vállalt ügyvédi munkadíj összegét igazolta.

[51] Kétségtelen tény, hogy a felperes jogi képviselője több ugyanilyen tárgyú perben vállalt képviselést. Ez a körülmény pedig az ítéltábla szerint az ügyvédi tevékenységre figyelembe vehető idő meghatározásánál értékelendő, miként arra az elsőfokú bíróság is helytállóan hivatkozott.

[52] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy az a körülmény, hogy a jogi képviselő több, ugyanolyan jogi alapon nyugvó perben jár el, jelentősen lerövidíti az ügyfelekkel való kommunikációra és a beadványok tartalmi összeállítására fordított időt is, különösen akkor, ha a jogvita tárgyát illetően az országban már több, jogerős bírósági ítélet is született. Az elsőfokú bíróság azonban az indokolási kötelezettségének az ügyvédi munkadíj mérséklése körében elnagyoltan tett eleget és tartami elemzéssel részletesen alátámasztva nem tért ki arra, hogy az ügyvéd tényleges tevékenysége miért aránytalan. Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy konkrétumok nélküli általánosságra való utalással nem indokolható a perköltség összegének mérséklése.

[53] A felperes jogi képviselőjének nem vitatottan, a konkrét perben el kellett készítenie és elő kellett terjesztenie a keresetlevelet, ehhez kapcsolatot tartani az ügyfelével, a szükséges kommunikációt lefolytatni, az ahhoz kapcsolódó tájékoztatási és technikai feladatokat elvégezni. Az ezen tevékenységekre felszámított 5 munkaóra nem túlzott mértékű, még annak figyelembevételével sem, hogy más, ugyanilyen perekben is részben ugyanezeket a tevékenységeket kellett elvégezni a keresetlevél elkészítéséhez és benyújtásához. Az ítéltábla álláspontja szerint az ügyvéd perbeli tevékenysége a megbízási szerződésben foglaltaknak megfelelt, és az ítéltábla által vizsgált objektív szempontok alapján – az ügyvédi munka tartalmának mennyiségi és minőségi megítélése nélkül – a mérséklés lehetősége nem állt fenn.

[54] A felperes jogi képviselője az alperesi ellenkérelem elolvasására, az ügyfelével való közlésére, megvitatására, egy válaszirat szerkesztésére, majd az alperes arra adott viszontválaszának áttanulmányozására és arra adott nyilatkozatra két órát számított fel, amely szintén nem túlzott mértékű, még akkor sem, ha a beadványai előterjesztésekor iratmintát használt.

[55] A felperes a 2023. október 25-én benyújtott (9. sorszámú) keresetpontosítás előkészítésére 3 munkaórát számított fel. Az ítéltábla azonban megállapította, hogy az az általa számított 20 oldallal szemben csak 15 oldalas, tartalma részben megegyezik a keresetlevelével, emellett a per fő tárgyát illetően a követelése pontatlan, az eltérően van megjelölve a 2., a 3. és a 14. oldalon, egyes helyeken szerkesztési (másolási) hiba található (pl. 3. oldal harmadik bekezdés), mely nyilvánvalóan a több, hasonló tárgyú perbeli képviseléstben keletkezett iratok átvételéből adódik. Ebből következően a konzultációval együtt erre az ítéltábla a válaszirattal egyezően 2 órát tartott elfogadhatónak.

[56] A fentiekén túl a felperes jogi képviselője a 2024. január 8. napján benyújtott beadványa (12. sorszámú) elkészítéséért és az ezzel összefüggő konzultációért, valamint a 2024. április 9. napján kelt, 18. sorszám alatt benyújtott, a perköltségét részletező nyilatkozat elkészítésére 1-1 óra, továbbá két tárgyaláson, összesen 2 megkezdett óra időtartamra számított fel perköltség iránti igényt, melyek nem vitatottan szintén felmerültek és igazoltak, a megbízási szerződésben foglaltakkal összhangban áll.

[57] Az ítéltábla így a felperes által felszámított 14 munkaórával szemben 13 munkaórát talált arányban állónak az általa kifejtett ügyvédi tevékenységgel.

[58] A beadványok terjedelme ugyan nem irányadó a perköltség összegének megállapításánál, de azok munkaigényessége figyelembe vehető, az pedig vitathatatlan, hogy a keresetlevél megszerkesztése még „minta” használata esetén is 1-2 órát vesz igénybe. Az ítéltábla megállapítása szerint a felperes a költsége felszámításánál az időszükséglet megjelölésnél figyelembe vette az ugyanilyen perekben már elkészített beadványok használatát, hiszen a 2 óra tárgyalási idő mellett 11 órát számított fel a további perbeli képviselőre.

[59] Hangsúlyozza az ítéltábla, hogy a felperes a perköltségét már részben a keresetlevélben felszámította, csatolva az ügyvédi megbízási szerződést is, emiatt az alperes tudott arról, hogy várhatóan milyen összeget kíván érvényesíteni vele szemben pernyertessége esetén. Emiatt – az általa állított típusperekben hozott döntések ismeretében – a megfelelő nyilatkozat megtételével az utóbb felmerült perköltséget elkerülhette, vagy csökkenthette volna.

[60] A felperes részéről választott, a jogi képviselő óradíjára kikötött szerződés alapján előterjesztett felszámítás pedig nem függ a pertárgy értékétől, amelynek emiatt az ítéltábla döntésének meghozatalakor nem is volt jelentősége.

[61] Rámutat arra is az ítéltábla, hogy a felperes és a jogi képviselője közötti díj megfizetése vagy annak igazolása nem szükséges a perköltség felszámításához. A Kúria hivatkozott ítélete [48] pontjában ugyan említi, hogy az ügyvédi munkadíjat mint az elvégzett munka ellenértékét az ügyfél a per alatt részben vagy egészben megfizette, azonban a [35] és a [39] pontokban is a megfizetni vállalt ügyvédi munkadíj összegének felszámítását nevesíti. A megbízási szerződés csatolása és a szükséges órák megjelölése a megállapodott díj összegének igazolására elegendő. A számla a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166.§ (1) bekezdése szerint számviteli bizonylat, amely a perköltség megállapításánál nem minősül okiratnak. Kiállítás a számlarend betartásához tartozó tevékenység, amelynek ellenőrzése nem a munkaügyi perben eljáró bíróság hatáskörébe tartozik (Fővárosi Ítéltábla Gf.40.309/2021/5. ítélet [14]).

[62] Mindezeket együttesen értékelve az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a perköltség mérséklésével kapcsolatos döntésével, ezért azt a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

[63] A felperes pernyertessége esetén a 30 000 forint/óra ügyvédi munkadíj és az ítéltábla által elfogadott 13 munkóra alapulvételével 390 000 forint elsőfokú perköltségre tarthatott volna igényt. A felperes nem vitatta, hogy az elsőfokú eljárásban 76%-ban lett pernyertes, így ennek az összegnek 76%-a, azaz 296 400 forint számítandó a javára. Az alperest a Rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján felszámított és 10 000 forintos összegben megillető perköltségét szem előtt tartva a 24%-os pernyertessége miatt 2400 forint perköltség illette volna meg. Figyelemmel arra, hogy a felek egymással szemben perköltség megtérítésére lettek volna kötelesek, ezért az ítéltábla csak a különbözet megfizetéséről rendelkezett, így a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján az alperes által fizetendő perköltséget 296 400 forint - 2400 forint, azaz 294 000 forint + áfa, mindösszesen 373 380 forintra felemelte, az alperesi csatlakozó fellebbezéssel érintett körben pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[64] A felperes a másodfokú eljárásban túlnyomórészt pernyertes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperes köteles a jogi képviselő ügyvédi munkadíjából eredő, a másodfokú eljárással felmerült perköltségét megtéríteni. A felperes bruttó 76 200 forintot számított fel 2 óra időtartamra, azonban az ítéltábla csak 1 óra időtartamot látott szükségesnek és indokoltnak, figyelemmel a más perekben is használt fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem „minta” alkalmazására, azok tartalma túlnyomó részt megegyezik az ítéltábla előtt is ismert Mf.I.50.025/2024., Mf.I.50.026/2024., Mf.I.50.027/2024., Mf.I.50.028/2024. számú ügyekben előterjesztett fellebbezéseivel. Emellett az ítéltábla mérlegelte azt is, hogy a perköltség kiszámítása során a fellebbezésében számítási hibát vétett a 3.14. pontban, ebből következően a 4.2. pontban is tévesen határozta meg a másodfokú eljárásban a pertárgy értékét.

[65] A 92 %-ban eredményes fellebbezés miatt a felperest az így számított 38 100 forinttal szemben 35 052 forint illetné meg, míg az alperest a 8%-os pernyertessége miatt a Rendelet 3. § (5) bekezdése és a 4/A. § (1) bekezdése alapján $(278\,080 \times 0,025 \times 0,8)$, azaz $556 + \text{áfa}$, mindösszesen 706 forint. Az ítéltábla a Pp. 82. § (2) bekezdése alapján az alperest kötelezte a 34 346 forint különbözetnek a felperes javára történő megfizetésére. A csatlakozó fellebbezés vonatkozásában az alperes 100 %-ban pervesztes lett, azonban ebben a körben a felperes külön perköltséget nem számított fel.

[66] A perben a feleket a költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése szerint a fellebbezés esetében az illeték alapja a felperes által vitássá tett követelésrész értéke, $(405\,080 - 127\,000)$ azaz 278 080 forint. Ez alapján az Itv. 46. § (1) bekezdéséből következően a fellebbezési eljárási illeték 22 246 forint. A csatlakozó fellebbezés esetében az illeték alapja

az Itv. 39. § (1) bekezdése alapján (127 000 – 63 500) 63 500 forint, melyhez igazítottan a csatlakozó fellebbezés illetéke az Itv. 46. § (4) bekezdése alapján 5000 forint. Az eredménytelenül fellebbező és pervesztes alperes helyett, az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján őt megillető teljes személyes illetékmentességre figyelemmel, valamint a részben eredménytelenül fellebbező felperes munkavállalói költségkedvezményére figyelemmel a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján valamennyi feljegyzett illeték az állam terhén marad.

Debrecen, 2024. november 26.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke – előadó bíró, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. bíró,
Dr. Szűcs Lajos sk. bíró